

YÖNETİŞİM MODELİ OLARAK SOSYAL YARDIMLARDA SİVİL TOPLUM KURULUŞLARIYLA İŞBİRLİĞİ VE AKREDİTASYON

*Mehmet Ali KÜÇÜKÇAVUŞ**
*Dr. Selim COŞKUN***

Özet

Son yıllarda ekonomi alanındaki olumlu gelişmelere ve sosyal yardım hizmetlerindeki iyileşmelere rağmen, ülkemizde kalkınma sürecinin en önemli gündem maddelerinden birini yoksulluk ve yoksullukla mücadele oluşturmaktadır. Bu çalışma, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü'nün, faaliyet alanına ilişkin olarak Sivil Toplum Kuruluşları ile yapacağı çalışmalarda paydaş olarak yer alabilecek Sivil Toplum Kuruluşlarının belirlenmesine ve Genel Müdürlüğe akreditasyonunda kullanılacak objektif ölçütlerin oluşturulabilmesine ışık tutmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda, öncelikle devletin değişen rol ve sorumlulukları bağlamında yönetim kavramını kısaca ele almaktadır. Daha sonra, yoksullukla mücadelede işbirliğinde bulunulacak STK'ların seçimine ve bu seçimin objektif kriterlere göre yapılmasına yönelik farklı ülkelerdeki sertifikasyon ve akreditasyon uygulamalarını incelemektedir. Nihai olarak, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü'nün sosyal yardım alanında faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlarla daha etkin işbirliği yapmasına ilişkin bir dizi öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Yoksullukla Mücadele, Yönetişim, Akreditasyon ve Sertifikasyon*

COOPERATION WITH NGOS' IN THE FIELD OF SOCIAL ASSISTANCES AND THEIR ACREDITATION AS MODEL OF GOVERNANCE

Abstract

Although Turkey has been experiencing an economic development and enhancement in social assistance policies and practices, poverty and poverty alleviation remain as the key item in the development agenda of the country. This paper aims to enlighten structuring objective criteria that can be used in spotting the Nongovernmental Organisations (NGOs), which operate in the field of poverty reduction and may be identified as partners in the activities of the General Directorate of Social Assistance (GDSA) through an accreditation mechanism. In this respect, the concept of Governance is assessed in the context of changing roles and responsibilities of the State. Then, the various models and practices on the NGO accreditation and certification, which is used in the selection of partner NGOs in the poverty alleviation programmes depending upon objective criteria, are examined. Finally, a specific set of proposals are proposed to enable GDSA for reaching more effective cooperation mechanism with voluntary organisations.

Keywords: *Poverty Alleviation, Governance, Accreditation and Certification*

* ASP Uzmanı, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü

** Daire Başkanı, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü

GİRİŞ

Yoksulluk az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere özgü bir problem olarak görünse bile, temelde yoksulluk, gelişmiş ülkelerin de muzdarip olduğu bir sorundur. Günümüzde ise “yoksulluk olgusu” ve “yoksullukla mücadele”, küresel boyutta çağımızın en temel sorun alanlarının başında gelmektedir. Bilindiği gibi yoksulluk ekonomik bir olgu olmasının ötesinde sosyal, politik ve kültürel sorunları da içeren çok boyutlu bir sorun haline gelmiştir (UNDP, 2001; Oppenheim, 1998).

Ülkemizde de, son yıllardaki olumlu ekonomik gelişmelere ve sosyal yardım alanındaki iyileşmelere rağmen, kalkınma sürecinin en önemli gündem maddelerinden birini yoksulluk ve yoksullukla mücadele oluşturmaktadır. Aynı zamanda, Anayasamızda ifade olunan devletimizin sosyal bir hukuk devleti olması, gelir dağılımındaki dengesizliklerin giderilmesini, yoksul kesimlerin desteklenmesine yönelik sosyal politikalar geliştirilmesini, toplumsal dayanışmanın güçlendirilmesini ve sosyal barışın korunmasını gerekli kılmaktadır.

Bu doğrultuda, günümüzde yoksullukla ve buna bağlı olarak sosyal dışlanma ile mücadele ve hassas gruplar ile bireylerin desteklenmesi çalışmalarında, kamu kesimine destek sağlayacak mahiyette sivil toplum kuruluşlarının rolünün giderek güçlenmesine ve kamu sektörünün bu kuruluşlarla işbirliği kanallarının desteklenmesine şahit olunmaktadır.

Bu çalışma, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünün faaliyet alanına ilişkin olarak Sivil Toplum Kuruluşları ile yapacağı çalışmalarda paydaş olarak yer alabilecek Sivil Toplum Kuruluşlarının belirlenmesine ve Genel Müdürlüğe akreditasyonunda kullanılacak objektif ölçütlerin oluşturulabilmesine ışık tutmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda, öncelikle devletin değişen rol ve sorumlulukları bağlamında yönetim kavramını kısaca ele almaktadır. Daha sonra, yoksullukla mücadelede işbirliğinde bulunulacak STK'ların seçimine ve bu seçimin objektif kriterlere göre yapılmasına yönelik farklı ülkelerdeki sertifikasyon ve akreditasyon uygulamalarını incelemektedir. Nihai olarak, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünün sosyal yardım alanında faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlarla daha etkin işbirliği yapmasına ilişkin bir dizi öneriler sunmaktadır.

1. YÖNETİŞİM KAVRAMI VE GÖNÜLLÜ KURULUŞLAR

Son yıllarda devletin kamu politikalarında tek belirleyici aktör olması durumu geçerliliğini kaybetmektedir. Devletin kamu politikalarını tek taraflı olarak tayin ettiği geleneksel kamu yönetimi yerine “yönetişim” kavramı öne çıkmaktadır (Coşkun; 2008). İlk defa Dünya Bankası tarafından kullanılan “yönetişim” kavramı, kamu kaynaklarının etkin bir şekilde kullanımı için hesap verebilirlik, saydamlık, sivil toplumun kamu politikalarına etkin katılımı ve hukuk devleti gibi genel ilkelerden

oluşmaktadır (World Bank; 1989). Literatürde farklı tanımları bulunmasına karşın yönetim kavramı, devletle vatandaş, özel sektör ve gönüllü kuruluşlar arasındaki görev ve sorumluluğun paylaşımındaki değişime işaret etmektedir. Bu anlamda, görev ve sorumlulukların yalnızca devlet, özel ve gönüllü kuruluşlar tarafından değil, birlikte yapılması anlamına gelmektedir (Kooiman, 1993).

Görev ve sorumluluklardaki bu değişim, gönüllü kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ve üçüncü sektör olarak isimlendirilen kuruluşların sayılarının artmasına, sosyal ve ekonomik alanda yeni roller üstlenmesine yol açmaktadır. Bu kuruluşlar, pek çok sosyal ve ekonomik alanda faaliyet göstermekte, kamu sektörüyle piyasa ekonomisi arasında ortaya çıkan “sosyal ekonomiyi” oluşturmaktadır. Nitekim sosyal ekonomi, pek çok Batı ülkesinde önemli bir sektör haline gelmiştir. Örneğin, üçüncü sektör, Britanya’da milli gelirin 12 milyar sterlinden daha yüksek bir bölümünü oluşturmaktadır, 400 bin tam zamanlı çalışana istihdam imkânı sağlamaktadır (Stoker, 1998).

2. SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ KALKINMA, YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL POLİTİKA ALANINA KATILIMI

Sivil Toplum Kuruluşları (STK) genel anlamda “belirli hedefler doğrultusunda bazı görevleri üstlenmek, belirli konularda halkı aydınlatmak veya yönlendirmek için çalışan ve gönüllülük esasıyla hareket eden kuruluşlar” olarak tanımlanmaktadır (Seyyar, 2012). Sivil Toplum Kuruluşları/Gönüllü Kuruluşlar, içerisinde barındırdığı farklılıklara rağmen tanım olarak çoğu zaman kâr amacı gütmeyen kuruluşlarla (non profit/not for profit organizations) aynı anlamda kullanılmaktadır. Gönüllü kuruluşlar, bir resmi kimliği olan, kâr dağıtmayan, kendi kendisini yöneten ve gönüllülüğe dayanan kuruluşlardır (Salamon ve Anheier, 1992). Gönüllü kuruluşlar topluma sundukları hizmetin yanı sıra toplumsal birliktelik, uyum ve bağın sağlanmasında çok önemlidirler (Hussey ve Perrin, 2003).

Yazında, bu kuruluşların gönüllülük, yasalar çerçevesinde bağımsızlık, kâr amacı gütmeme ve bir amaç doğrultusunda faaliyette bulunma gibi belirli esaslar dâhilinde çalışmalarını yürüttükleri kabul edilmektedir.

STK’lar her ne kadar merkezi ve yerel yönetimin dışında yer alsalar da gerektiğinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla yoğun bir işbirliğine gidebilmektedirler. Özellikle yoksullukla ve sosyal dışlanma ile mücadele alanı, STK’ların kamu politikalarını destekleyici veya tamamlayıcı rol oynayabilecekleri, kamu kuruluşlarıyla işbirliğinde bulunabilecekleri bir alan olarak görülmektedir.

Bu işbirliği, çeşitli ülkelerde farklı metot ve şekillerde gerçekleştirilebilmektedir. Özellikle yerel yönetimler düzeyinde bu işbirliğinin öne çıktığı önemli ülkelerden biri Amerika Birleşik Devletleridir (ABD). ABD’de yerel hizmetlere en büyük katkıyı STK’ların gerçekleştirdiği görülmektedir. STK’lar, yaşlı ve çocuk bakım evleri, sağlık

merkezleri, ilk ve orta öğretim kurumları, müze ve galeriler yoluyla yerel yönetimlere yoğun şekilde destek olmaktadır (Güloğlu ve Es, 2006). Benzer şekilde, gelişmiş diğer ülkeler ve gelişmekte olan ülkelerde de yoksullukla ve sosyal dışlanma ile mücadele alanında STK'lar ile yoğun şekilde işbirliği yapıldığı görülmektedir (Vandever vd., 1995).

İşbirliğinde bulunulacak STK'ların seçiminde ve bu seçimin objektif kriterlere göre yapılmasında ise sertifikasyon ve akreditasyon uygulamaları giderek artan bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

3. SERTİFİKASYON VE AKREDİTASYON

Her ne kadar sertifikasyon ve akreditasyon uygulamaları, ABD'de sağlık, sosyal hizmetler ve eğitim alanlarında kaliteli hizmet sağlamak ve asgari standartlara uyum sağlamak amacıyla yaygın olarak kullanılmış olsa da, bu uygulamalar daha sonraları bu sektörlerde faaliyet gösteren STK'lar başta olmak üzere özel ve kamu sektöründeki tüm kurum ve kuruluşları da kapsar hale gelmeye başlamıştır (Shea ve Sitar, 2012: 8).

Akreditasyon ve sertifikasyon aslında bağımsız bir üçüncü kuruluş tarafından daha önceden belirlenen bir dizi norma uyum gösterme kapasitesini tanımlama anlamına gelmektedir (Shea ve Sitar, 2012: 7). Kâr amacı gütmeyen alanlarda, akreditasyon ve sertifikasyon süreçleri, standartları belirleyen ve diğer kuruluşların bu standartlara uyumunu ölçen sertifikasyon veya akreditasyon mekanizmalarını geliştiren düzenleyici kuruluşlar tarafından yönetilmektedir. Bu standartlar, paydaşların da görüşlerinin alındığı katılımcı bir süreç içerisinde sıklıkla yeniden tanımlanmaktadır.

ABD'de yaygınlaşmış olsa da diğer ülkelerde STK'lara yönelik akreditasyon ve sertifikasyon uygulamalarının yaygın şekilde kullanılmadığı kaydedilmektedir. Bununla birlikte bazı ülkelerde bu yönde çalışmalar da mevcuttur. Bu ülkelerde uygulanan sertifikasyon ve akreditasyon uygulamalarındaki metotlar değerlendirildiğinde, bu uygulamaların çeşitli usullerle gerçekleştirildiği görülmektedir. Bunlar;

- Belirli yardımları dağıtmak amacıyla hükümetler tarafından başlatılan veya tanınan sertifikasyon programları,
- Kendiliğinden gelişen sertifikasyon programları,
- Kamudan fon talep eden organizasyonların sertifikasyonuna odaklanan programlardır.

3.1. Belirli Yardımları Dağıtmak Amacıyla Hükümetler Tarafından Başlatılan veya Tanınan Sertifikasyon Programları

Bu tip sertifikasyon programlarının Avusturya, Pakistan ve Filipinler'de uygulandığı görülmektedir. Avusturya'da bu tür programlar, uygulayıcısı Avusturya Hükümeti'nin

Uluslararası Teknik ve Kalkınma Yardımları Kuruluşu olan AusAid tarafından uygulanmakta ve AusAid Akreditasyon Programı (AusAid Accreditation Scheme) olarak bilinmektedir. Bu program çerçevesinde, sadece akredite olan STK'lar AusAid veya diğer STK'lar tarafından sağlanıp, AusAid aracılığıyla kullandırılan fonlardan yararlanmaya ehil olmaktadır. Bu program çerçevesinde temel (base) ve tam (full) akreditasyon şeklinde iki tür mevcuttur. Fonlardan yararlanma da STK'nın bu statülerden hangisine sahip olduğuna bağlı olarak değişmektedir.

AusAid akreditasyon süreci aslında hem kurum hem de STK temsilcilerinin bulunduğu Kalkınma İşbirliği Komitesi'nin yer aldığı bir değerlendirme sürecine dayanmaktadır. Bu değerlendirme esasında örgütsel inceleme ve mali sistem analizi olarak iki bileşenden oluşmaktadır. Örgütsel değerlendirmede, STK'nın yönetim kapasitesi, sistemleri, çalışmaları ve Avusturya toplumu ile bağı incelenmektedir. Bu kapsamda STK'nın Avusturya'daki faaliyetleri de incelenmektedir. Mali sistem analizinde ise STK'nın fonları kullanmada sorumlu tutulabilmesi için yeterli mali ve idari yönetim sistemlerine sahip olup olmadığı incelenmektedir. Bu incelemeler STK ve AusAid temsilcilerinden oluşan karma bir heyet tarafından yapılmaktadır. Heyet genellikle, Kalkınma İşbirliği Komitesi üyesi bir STK temsilcisi, AusAid tarafından sağlanan bir danışman ve mali analizciden oluşmaktadır.

AusAid tarafından akreditasyon sürecinde kullanılan kriterler, genelde STK'nın gönüllülük esasına dayanması, kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olarak örgütlenmesi, diğer ilgili kanun ve düzenlemelere uyum sağlaması, bir yönetim kurulunun olması gibi kriterlere dayanmaktadır. Ancak, STK'lardan "Sivil Kalkınma Kuruluşları Etik Kuralları"nı kabul etmeleri ve buna uymaları da bir kriter olarak talep edilebilmektedir.

Bu kapsamda değerlendirilebilecek bir diğer ülke olan Pakistan'da özel bir sertifikasyon programı (The Pakistan Centre for Philanthropy NPO Certification Programme) bulunmaktadır. Bu program, bir diğer örnek ülke olan Filipinler'den ciddi şekilde etkilendirilmiştir. Pakistan'da STK sertifikasyonu hükümetçe resmen görevlendirilmiş olan bu program tarafından yapılmaktadır. Sertifikasyon sürecinde STK'nın yönetimi, şeffaflık ve program etkinliği değerlendirilmekte ve yapılan kapsamlı değerlendirmeler sonucunda ilgili STK'ya vergi muafiyeti sağlanmaktadır.

Filipinler'de ise STK sertifikasyonundan sorumlu bir konsey (The Philippine Council for NGO Certification-PCNC) bulunmaktadır. Filipinler Hükümeti vergi iadesinde muafiyeti/indirimi (tax benefit) bulunulacak STK'ları belirlemek amacıyla PCNC'yi yetkilendirmiştir. PCNC değerlendirme kriterleri, STK'nın vizyon, misyon, amaç, yönetim, idare ve faaliyetlerine dayanmaktadır. Bir takım tarafından nihayetlendirilen başvurular PCNC Yöneticiler Kurulu'nca karara bağlanmaktadır.

3.2. Kendiliğinden Gelişen Sertifikasyon Programları

Bu program örneklerine Kanada, Makedonya ve İspanya'da rastlanmaktadır. Kanada'da bir şemsiye kuruluş olan ve uluslararası işbirliği alanında faaliyet gösteren kurumları bir araya getiren Kanada Uluslararası Yardım Konseyi (the Canadian Council for International Co-operation) üyelerinin faaliyetlerini düzenleyen bir etik düzenleme mevcuttur. Bu düzenleme, yönetim, örgütsel bütünlük, mali yönetim, kamuoyu iletişim, idare ve insan kaynakları gibi alanlardaki temel prensipleri belirlemektedir. Bu düzenlemeye uyum kendiliğinden akreditasyon yolu ile sağlanmaktadır. Yardım Konseyi'ne üye olmak için bu düzenlemeye uyum sağlamak şarttır. Üyeler her yıl faaliyet raporlarını, denetlenmiş mali beyannamelerini, yasa gereği yaptıkları tüm değişiklikleri ve diğer ilgili tüm belgelerinin bir örneğini Yardım Konseyi'ne göndermekle yükümlüdürler.

Makedonya örneğinde çocuk hakları savunuculuğu yapan sivil toplum kuruluşlarına yönelik olarak bir düzenleme (The Code of the Association of Children's Organizations in the Republic of Macedonia / ACORM) olduğu görülmektedir. Bu düzenleme diğer örneklerdeki gibi bir şemsiye örgüt tarafından oluşturulmuştur ve gönüllülerin kullanımı, çalışanlar, demokratik bir toplumda STK'ların rolü, örgütsel vizyon, misyon ve mali sorumluluk, kişisel bilgilerin gizliliği, çıkar çatışması durumunda yapılacaklar gibi standartları içermektedir. Düzenlemeye uyum ACORM üyeleri için şarttır ve üyeler yıllık olarak istenen raporları ACORM'a iletmekle yükümlüdür. ACORM aynı zamanda üyelerinin listesini de kamuoyu ile paylaşmaktadır.

İspanya örneğinde ise vakıf olan Fundacion Lealtad's Guia de al Transparencia, sosyal çalışma ve kalkınma işbirliği alanında faaliyet gösteren STK'lar tarafından kendisine iletilen bilgileri "şeffaflık" ve "iyi örnek prensipleri" çerçevesinde değerlendirmekte ve kamuoyu ile paylaşmaktadır. Bu prensipler, iyi yönetim, amaçlarına dönük netlik, faaliyetlerinin planlanması ve icrası, mali şeffaflık, mali kontrol, yıllık hesaplarının sunumu ve gönüllülüğün güçlendirilmesi çalışmalarına odaklanmaktadır.

3.3. Kamudan Fon Talep Eden Organizasyonların Sertifikasyonuna Odaklanan Programlar

Bu sertifikasyon/akreditasyon uygulamalarına Fransa, Almanya ve Hindistan örneklerinde rastlanmaktadır.

Fransa'da "La Charte de Deontologie" adında bir şart mevcuttur. Fransa'daki dernek ve vakıfların çalışmalarını düzenleyen bu belge uyarınca STK'ların kaynak yaratma çalışmalarında bu belgeye uyumunu denetleyen bir komite kurulmuştur. Komite, şartın ihlal edilip edilmediğini denetlemekte, kuruluşların fon toplama faaliyetlerinde kullanabileceği etiketlerin (label) kullanımına izin verilmekte ya da verilmemektedir. Bu belgede, mali şeffaflık, çıkar çatışması gibi alanlara ilişkin temel prensipler yer

almaktadır. Şartı imzalayan bir STK'nın bu hükümlere ilişkin bir taahhüt altına girdiği ve bunlara uyması gerektiği kabul edilir.

Almanya'da 1896 yılından bu yana sosyal politika alanında faaliyet gösteren STK'larla ilgili bir rehber dizin yayımlayan bir kurum olan DZI (The Deutsches Zentralinstitut für soziale Fragen e.V.), standartları karşılayan kurumlara bir bağış mührü kullanmaları müsaadesi de vermektedir. Vergi muafiyetinden yararlanan kuruluşlar bu mührü kullanmak amacıyla müracaatta bulunabilmektedirler. DZI'nin arşivinde yaklaşık 2100 kuruluşa ait bilgiler bulunmaktadır. Bu kuruluşlardan sadece 187'si bağış mührü kullanma iznine sahiptir. DZI kendilerine başvuran kurumları bağış mührüne sahip olma esaslarına göre değerlendirmekte ve yıllık olarak mührü kullanma izni vermektedir. Bu esaslar, kurum belgelerinde ve imajında inandırıcılık, ilgili mali düzenlemelere uygun mali harcamalar, muhasebe, DZI'ye sunulan yıllık hesapların denetimi, ödül ve bağışlara ilişkin düzenlemelerdir. Mührü kullanma hakkına sahip STK'ların isimleri, iki yılda bir yayımlanan bir bültende listelenmekte ve duyurulmaktadır.

Hindistan örneğinde ise "Give India" adında bir internet sitesi STK'lara online olarak bağış yapılabilmesine olanak sağlamaktadır. Bu site aracılığıyla bağış alabilmek için STK'ların Give India tarafından belirlenen standartlara uyum göstermesi gerekmektedir. Bu standartlar arasında STK'nın Hindistan'da sosyal kalkınma alanında faaliyet gösteren kayıtlı kâr amacı gözetmeyen bir kuruluş olması, siyasi bir bağının bulunmaması, yararlanıcılarının en az yüzde ellisinin ekonomik olarak dezavantajlı kesimlerden gelmesi ve "Credibility Alliance" tarafından belirlenen diğer standartlara uyması yer almaktadır. İlgili STK'nın başvurusu, gönüllü kuruluş ve ağların konsorsiyumu niteliğinde olan "Credibility Alliance" tarafından değerlendirilmekte ve sonuçlandırılmaktadır.

4. ULUSLARARASI KURULUŞLAR VE GİRİŞİMLER NEZDİNDE AKREDİTASYON

Ulusal düzeyde olduğu gibi uluslararası kuruluşlar nezdinde de STK'ların akredite olması mümkündür. Bu duruma en sık Birleşmiş Milletler Teşkilatı ve Birleşmiş Milletler'e (BM) bağlı kuruluşlar örneğinde rastlanmaktadır. Örneğin BM Şartı'nın 71. Maddesi STK'lara Ekonomik ve Sosyal Konsey yetki alanına ilişkin konularda danışılabilirliğini hüküm altına almıştır. BM'nin STK'larla danışma ilişkisini düzenleyen 1996/31 sayılı BM kararı (BM Genel Kurulu Kararı 1996/31) faaliyetleri BM'nin amaç ve hedefleriyle doğrudan ilişkili olan ve demokratik bir şekilde yönetilen örgütlerin BM nezdinde akredite edilebileceğini ifade etmektedir. Bu kararlar politika oluşturma süreçlerinde uzmanlık bilgisinin derlenmesi ve böylelikle kamuoyunun düşüncelerinin karar alma sürecine yansıtılması hedeflenmektedir. BM sistemi içinde bazı ihtisas kuruluşlarının, örneğin BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin çeşitli ülkelerde uygulama ortağı adıyla STK'larla işbirliği yaptığı ve bunlara kaynak da aktarabildiği bilinmektedir.

5. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ: AKREDİTASYONUN KAPSAMI VE GAYESİ, KRİTERLERİN BELİRLENMESİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

İncelenen örneklerden de görülebileceği üzere, STK'ların akreditasyonu ve sertifikasyonu genellikle STK'lara kaynak aktarımı yaparken kullanılan bir metottur. Bu kaynak aktarımı doğrudan fon transferi şeklinde olabileceği gibi vergi iadesi veya muafiyeti şeklinde de olabilmektedir. Kısmen de olsa, ülkemizdeki "kamu yararına faaliyet gösteren dernek" statüsü tanıma işleminin de bir nevi akreditasyon veya sertifikasyon olduğu ifade edilebilir. Bununla birlikte Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünün STK'larla işbirliği sürecinin bu nevi bir statü sağlama amacına dönük olmayacağı açıktır. Ancak, bu işbirliğinin aşamalı olarak yoksullukla mücadele ve sosyal yardım politikaları oluşturma sürecine katılımdan, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü ve TÜBİTAK tarafında gerçekleştirilen Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi (BSYHP) kapsamında işbirliği ve nihai olarak fon transferine uzanabileceği de öngörülebilir.

Ülkemizde sosyal yardımlar il ve ilçe düzeyinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları eliyle yerine getirilmektedir. Vakıfların yürütme organı olan mütevelli heyetinde sosyal yardım alanında faaliyet gösteren STK temsilcileri ve yardımsever vatandaşlar da yer almaktadır. Bu kapsamda, öncelikle Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünün görev alanında faaliyet gösteren STK'ların politika yapım sürecine daha etkin katılmalarını sağlayacak bir akreditasyon/sertifikasyon sürecinin oluşturulması, daha sonra ise bu sürecin BSYHP kapsamında veri paylaşılacak ve işbirliği yapılacak STK'ların seçimine evrilmesi yararlı olacaktır. Paydaş olabilecek STK'ların katılımcı ve şeffaf bir süreç içinde akredite edilebilmesine imkân tanıyacaktır. Böylece, sonraki aşamalarda kaynak transferi ve ortak çalışmalar için sağlıklı bir zemin sağlanacaktır.

Bununla birlikte, incelenen örneklerde olduğu gibi akreditasyon veya sertifikasyon işlemlerinin ilgili STK'ların idari ve mali şeffaflığının ve hesap verebilirliğinin, kapasitesinin ve faaliyetlerinin boyutunun ve BSYHP kapsamında gerekebilecek teknik ve idari düzenlemelerle süreçlere uyum yeteneklerinin objektif olarak ölçülmesine imkân sağlayacak kriteriyaya dayanmasının gerektiği açıktır. Mümkün olması durumunda bu akreditasyon/sertifikasyon sürecinin katılımcı bir şekilde yürütülmesi sosyal yardımların etkin ve şeffaf olarak yürütülmesine katkıda bulunacaktır.

KAYNAKLAR

- Coşkun S. (2008), "Kamu Yönetiminde Yönetişim Yaklaşımı", Balcı, A. Nohutçu A., Öztürk N. K.& Coşkun B. (Ed.) **Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar**, Seçkin Yayınevi, Ankara, s.39-55.
- Güloğlu, T. Es, M. (2006), **Sivil Toplum Kuruluşlarının Yerel Yönetimlere Etkisi**, III. Uluslararası STK'lar Kongresi'nde Sunulan Tebliğ, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Hussey, D. Perin, R (2003), **How to Manage A Voluntary Organization: The Essential Guide for The Not-for Profit Sector**, Kogan Page, London.
- Kooiman, J. (1993), "Social- Political Governance: Introduction", Kooiman, J. (Ed.) **Modern Governance**, Sage Publications, London.
- Oppenheim, C. (1998), "An Overview of Poverty and Socail Exclusion", Oppenheim, C. (Ed.), **An Inclusive Society**, IPPR, London.
- Salamon, L. M., Helmut K. (1992), "In Search of the Non-profit Sector. I: The Question of Definitions." **Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations**, 1992, 3(2), s.125-151.
- Seyyar, A. (2012), "Türkiye'de Yoksullukla Mücadelede STK'lerin Roller ve Önemleri Deniz Feneri Derneği Örneği". **Erişim Tarihi: 20 Şubat 2012**, http://www.sosyalsiyaset.net/documents/yoksullukla_mucadele.htm.
- Shea, C., Sitar, S. (2012). "NGO Accreditation and Certification: The Way Forward? An Evaluation of the Development Community's Experience", **Erişim Tarihi: 20 Şubat 2012**, http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PNADB766.pdf
- Stoker, G. (1998), "Governance as Theory: Five Propositions", **International Social Science Journal**, 50 (155), s.17-19.
- UNDP (2001), **Human Development Model 2001: Making New Technologies Work for Human Development**, UNDP, New York.
- Vandever, W. A.K., Lee, K.W., & Sant'Anna, A.M. (1995), **The Participation of Nongovernmental Organizations in Poverty Alleviation, A Case Study of the Honduras Social Investment Fund Project**, The World Bank, Washington.